

Sygn. akt-IX Ka 121/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25. kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w składzie:

Przewodniczący - S.S.O. Barbara Plewińska

Sędziowie: S.S.O. Marzena Polak

S.S.O. Rafał Sadowski (spr.)

Protokolant - st. sekr. sąd. Katarzyna Kotarska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Toruniu Bożeny Mentel

po rozpoznaniu w dniu 25. kwietnia 2013 r.

sprawy **R. O.** - oskarżonego z art. 178a§ 1 kk,

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Toruniu- Wschód,

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 17. grudnia 2012 r., **sygn. akt VIII K 1268/12,**

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchyla orzeczenie o grzywnie zawarte w punkcie **I.** tego wyroku,

2. na podstawie art. 71 §1 kk wymierza oskarżonemu, obok kary pozbawienia wolności orzeczonej w punkcie **I.** zaskarżonego wyroku, karę grzywny w liczbie 100 (stu) stawek dziennych po 10 (dziesięć) zł każda stawka;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżonego z obowiązku poniesienia kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym, a wydatkami poniesionymi w tym postępowaniu obciąża Skarb Państwa.

IX Ka 121/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy w Toruniu w VIII Wydziale Karnym uznał oskarżonego R. O. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, tj. przestępstwa z art.178a § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, a na podstawie art.33 § 1 i 3 k.k. wymierzył mu karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki za równoważną kwocie 10 (dziesięciu) złotych. Ponadto Sąd w przywołanym wyroku warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 4 (cztery) lata. W uzasadnieniu wyroku Sąd stwierdził, że jako podstawę prawną wymierzonej grzywny określił jedynie art.33 § 1 i 3 k.k., pomijając przy tym omyłkowo wskazanie art.71 § 1 k.k., który w kontekście wydanego orzeczenia stanowił de facto właściwą podstawę wymierzenia kary grzywny.

Apelację od powyższego wyroku na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej orzeczenia o karze wniósł prokurator, który podniósł zarzut obrazy przepisów prawa materialnego poprzez nieprawidłową kwalifikację podstawy prawnej

wymiaru kary grzywny w wyniku niezastosowania art. 71 § 1 k.k. i poprzestaniu jedynie na wskazaniu jako podstawy art. 33 § 1 i 3 k.k. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I, poprzez wskazanie jako podstawy prawnej wymiaru kary grzywny również przepisu art. 71 § 1 k.k., a w pozostałej części o utrzymanie wyroku w mocy.

Sąd odwoławczy zważył co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie. Należy jednakże zwrócić uwagę, że w niniejszej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wyroku, nie zaś - jak podnosi w apelacji prokurator - z naruszeniem prawa materialnego. Zarzut obrazy prawa materialnego odnosi się do takich naruszeń norm prawa karnego, które polegają na błędnym zastosowaniu tego prawa lub jego niezastosowaniu w wypadkach, gdy istnieją ku temu podstawy. Będą to więc najczęściej zarzuty: nadania czynowi błędnej kwalifikacji prawnej, uniewinnienia mimo istnienia znamion przestępstwa w czynie ustalonym przez sąd lub skazania mimo braku znamion przestępstwa w czynie, błędnej wykładni innych przepisów prawa karnego materialnego, zastosowania bądź niezastosowania konsekwencji prawnych czynu. Decyzja o potrzebie podniesienia tego zarzutu musi się opierać na całym wyroku, a więc brać pod uwagę zarówno jego część dyspozytywną jak i uzasadnienie. Uzasadnienie odsłania bowiem tok rozumowania Sądu i stwarza możliwości krytycznej oceny jego poglądów prawnych. Niewątpliwie jest jednak to, że w niniejszej sprawie Sąd zamierzał zastosować przepis art. 71 § 1 k.k. (bowiem wynika to z wywodów sądu zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku), ale w istocie nie wskazał żadnej podstawy prawnej, która pozwoliłaby jednoznacznie i na każdym etapie postępowania (zwłaszcza zaś później - tj. w postępowaniu wykonawczym!) określić jakiego „rodzaju” grzywnę sąd meriti orzekł. O tym jednak, że prawo materialne nie zostało obrażone (tj. że orzeczona w tej 'Sprawie grzywna jest instytucja z art. 71 §1 kk), świadczy okoliczność, że grzywna została orzeczona w związku ze skazaniem za czyn z art. 178a § 1 k.k. wobec warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Kara grzywny wymierzona więc została ewidentnie w związku z zastosowaniem środka probacyjnego. Wynika to zarówno z treści uzasadnienia wyroku Sądu I instancji, jak również z braku możliwości wymierzenia jej na innej podstawie prawnej. W niniejszej sprawie Sąd dopuścił się zatem obrazy art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k., który obliguje do wskazania w wyroku zastosowanych przepisów ustawy karnej. Z obrażą przepisów postępowania mamy bowiem do czynienia gdy zachodzi niezgodność przebiegu postępowania z przepisami prawa procesowego, to jest niezastosowanie się do normy procesowej nakazującej dokonanie lub zakazującej dokonania czynności w określonej sytuacji procesowej. Sąd zwrócił uwagę na powyższe rozróżnienia z uwagi na fakt, iż częste jest błędne kwalifikowanie w zarzutach apelacyjnych niewskazania zastosowanych przepisów ustawy karnej jako obrazy prawa materialnego. Zaś z podnoszoną przez skarżącego obrażą art. 71 § 1 k.k. na tle niniejszej sprawy moglibyśmy mieć do czynienia w sytuacji, w której Sąd orzekłby grzywnę nie stosując instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary, bądź też w wymiarze przekraczającym liczbę stawek dziennych wskazanych w owym przepisie.

Z treści apelacji wynika jednak bezsprzecznie, że skarżący de facto powołał się na podstawę z art. 438 pkt 2 k.p.k., zaś podniesiona przez oskarżyciela podstawa odwoławcza została jedynie błędnie przez niego sformułowana. Prokurator wskazał bowiem jako zarzut apelacyjny niewskazanie właściwego przepisu jako podstawy prawnej wymiaru kary grzywny. Z kolei w uzasadnieniu środka odwoławczego zauważył również, że pominięcie art. 71 § 1 k.k. zostało zasygnalizowane także w samym uzasadnieniu wyroku.

W ocenie Sądu uchybienie, którego dopuścił się Sąd I instancji miało wpływ na treść wydanego wyroku. W wyniku bowiem pominięcia w podstawie prawnej wymiaru kary grzywny art. 71 § 1 k.k. orzeczenie stało się nieczytelne w ten sposób, że z treści samej sentencji nie można jednoznacznie wywnioskować tego, czy orzeczona grzywna jest jedynie wynikiem skazania za czyn art. 178a § 1 k.k. czy też pozostaje w funkcjonalnym związku z zastosowanym środkiem probacyjnym. Wątpliwości powyższe pogłębia fakt, iż kara grzywny sformułowana została w punkcie I wyroku, zaś o warunkowym zawieszeniu wykonania kary Sąd orzekł dopiero w punkcie drugim orzeczenia. Sentencja zatem nie wskazuje jednoznacznie, iż grzywna wymierzona została w rezultacie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Skutki tego typu rozstrzygnięcia mogą być znacznie dalej idące. W sytuacji, w której doszłoby do zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności, grzywna orzeczona na podstawie art. 71 § 1 k.k. nie podlegałaby bowiem wykonaniu, a ponadto kara uległaby skróceniu o okres odpowiadający liczbie uiszczonych stawek dziennych. Wówczas Sąd, który nie dysponowałby uzasadnieniem zaskarżonego w niniejszej sprawie orzeczenia mógłby powziąć

daleko idące wątpliwości w kwestii interpretacji wyroku, co mogłoby prowadzić do niekorzystnych dla skazanego skutków.

W pozostałej części Sąd Odwoławczy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy. W sprawie nie wystąpiły bowiem żadne uchybienia mogące stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze będące podstawą do uchylecia bądź zmiany wyroku z urzędu.

O kosztach orzeczono zgodnie z przepisami o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego. Sąd zwalniając oskarżonego od kosztów procesu uznał, że zasada słuszności przemawia za takim orzeczeniem, bowiem nie byłoby sprawiedliwym, gdyby to oskarżony miał ponosić koszty spowodowane li tylko błędem sądu..